

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomdaCluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop. (Brassai-utca) 10.Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — — 558Kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-PODOLSKAI-NAPILAP

ÁRA

Budapest — 850
— 460
— 240
Egy szám ára páyau-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — 150

1925 március 2 Hétfő

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 50 szám

5685. Ádár 6

Diáksztrájk után

A közvélemény bizonyára megkönnyeb-
büléssel veszi tudomásul, hogy a több, mint
nyolc napja tartó diáksztrájk a Bukarestből
érkező jelentések szerint a mai napon meg-
szűnt. Nem lehet tagadni, hogy ezt a szokat-
lan és figyelemreméltó munkabeszüntetést az
ország egész lakossága osztatlan figyelemmel
kísérte, ami érthető is, hiszen a diáksztrájk
egy jelentett azzal, hogy nyolc napig meg-
szűnt az országban a tudományos munka, a
komoly studium, az emberiség javáért fáradozó
tudományos kutatás.

Kár volna ma vitába bocsátkozni afölött,
hogy ebből a sztrájkból melyik fél kerül ki
győztesen. A kormány bizonyára azt fogja
mondani, hogy ő győzött, a diákok viszont
éppoly hevesen fogják maguknak vindikálni a
győzelem pálmáját. És mindkét félnek egy-
formán van igaza. Mert ebben a sztrájkban
végeredményben — hosszú idő óta most először
— a józan belátás győzött, amely fölött mindenki-
nek egyformán kell örvendezni. A diákság követel-
lései a sztrájk nyolc napja alatt jelentős változások-
on mentek keresztül. Mondhatnánk tartalma-
sabbak, súlyosabbak lettek ezek a követelések,
mert lassankint kiharadt belőlük a politika,
amelynek diákkövetelések között csakugyan
vajmi kevés helye van. A követelések válto-
zásával párhuzamosan az ország közvéleménye
is fokozatosan átalakult. Az utóbbi napokban
ugyszólván bizonyos szimpátia keletkezett a
diákság ügye iránt és bennünk van elegendő
objektivitás annak megállapításához, hogy a
diákság utolsó memorandumában foglalt köve-
telések, — az egy hullágy kivételével, amelyet
igazságtalannak és méltatlannak tartunk és
amely ellen alkotmányos eszközökkel továbbra
is küzdeni fogunk — mind olyan természetűek,
amelyeknek teljesítése nemcsak, hogy nem árta-
almas, de egyenesen a kulturális haladás érde-
kében áll.

Ennek a most lezajlott diáksztrájknak na-
gyon fontos tanulságai vannak, amelyeket ha
mindenki megszívlel, remélhető, hogy véget ér-
nek azok az áldatlan zavargások, melyek annyi
bajt és gondot okoztak az utolsó esztendőben.
Az első és legfontosabb tanulság az, hogy ab-
ban a pillanatban, mihelyt a diákság nem lép
fel politikai követelésekkel és speciális diák-
problémái ügyében emel szót, az egész ország
közvéleménye mellettük van. Es ez nagyon
természetes, ennek így kell lennie. A tanuló
diákság minden nemzetnek legfőképpen őrzött
kincse, mert hiszen a jövő titkát és minden
ígéretét hordja magában. Nincs olyan követel-
és, amelyet a diákság azért emel, hogy tanul-
mányait minél eredményesebben és gondta-
lanabban folytathassa, minden haladásért
küzdő jó állampolgár ne a legőszintébb szívet
támogatna.

Mi zsidók mindig az első helyen voltunk,
akik az ilyen irányú törekvéseket a legnagyobb
megértéssel fogadtuk és áldozatkészséggel támo-
gattuk. A nyugati demokratikus államok pél-
dája mutatja, hogy milyen nagyot és milyen
sokat alkotott a zsidóság ezen a téren. Sajnos,
az utóbbi években a zsidóságnak ezt a harmó-
nikus együttműködését a többségi nemzettel
sok helyen zavarta meg a faji gyűlölködés
romboló agitációja. Különbséget akartak tenni
a művelődés hajlékaiban, a tanulmánygyű-
lés soraiban zsidó és nemzsidó között s a zsidó
ifjúságot el akarták zárni a tudás és műveltség
áldásai elől. Csak természetesen, hogy a zsidóság
a legnagyobb aggodalommal kísérte ezeket a
jelenségeket és minden törekvését oda kellett
koncentrálania, hogy lehetővé tegye saját ifjúsá-
gának a tudományos előrehaladását és boldo-
gulását, mert ennek az ifjúságnak nagy része az
ittthoni üldözések miatt a külföldi egyetemekre

kellett, hogy menjen tanulmányainak folytatása
végett.

Abban a pillanatban azonban, mihelyt
visszaszáll a tudomány demokráciája és a mű-
velődés tanházaiban nem fognak különbséget
tenni ember és ember között, a zsidóság ismét
az első lesz, amely nem fog határt ismerni az
áldozatokban, ha arról van szó, hogy a kul-

tura és a tanulóifjúság fejlődését és boldogu-
lását kell biztosítani. Mi őszinte szívvel kíván-
juk, hogy a romániai diáksztrájk szerencsés be-
fejezése egy új korszak hajnalát jelentse, amely-
ben mindenki, aki ennek az országnak javát
és boldogulását akarja, testvéries megértéssel
fog össze az egyetemes kulturális haladás ér-
dekében.

Meghalt a német köztársaság elnöke

Ebert halála politikai zavart támaszt Németországban

(Berlin, február 28. Az Uj Kelet tudósítójá-
tól.) Ebert Frigyes, a német birodalom köztársasági
elnöke több heti betegeskedés után ma délelőtt egy-
negyed tizenegy órakor meghalt. Ebert már napok-
kal ezelőtt elvesztette eszméletét, amelyet halála
beálltáig nem nyert vissza. Betegágyánál gyermekei,
felesége és Mauthner államtitkár voltak a halál
beálltákor.

Ebert Frigyes 1871-ben született. Nyerges-
mesterséget tanult és mint nyergességéd sódródott
a szocialista mozgalomba. A mozgalom fejlődésével
otthagya eredeti foglalkozását és mint újságíró fej-
tett ki tevékenységét. Később képviselő lett és
Bebel Ágoston halála után a német szocialista moz-
galom vezére.

A nyugati német front összeomlása utáni forra-
dalom, mely a császárság bukására vezetett, a szocia-
listákat segítette kormányra. Ebert 1919-ben, a
weimari koalíció idején nagy beszédet mondott
Németország önkormányzata mellett. Az első szocia-
lista kabinetben Ebert kancellár lett, majd 1919 fe-
bruár 14-én Podasowsky 40 szavazatával szemben
274 szavazattal köztársasági elnökké választották.
Azóta megszakítás nélkül volt elnök.

Ebert Antal jelentősége a német szocialista párt-
ban évtizedek óta súlyos volt. Nagy politikai érde-
me, hogy az ő nevéhez fűződik a német szocia-
lista párt szervezetének teljes kiépítése.

Néhány nappal ezelőtt vakbéloperációt hajtottak
végre rajta, mely teljes mértékben sikerült. Azon-
ban az operáció után láz lépett fel. Az orvosok,
tekintettel gyöngé szívére, nem sok reményt fűztek
felépüléséhez. A ma reggel kiadott orvosi kommuniké
ilyen pesszimiztikus hangon íródott. Tegnap Do-
mergue, a francia köztársaság elnöke táviratban ki-
vánt javulást a beteg elnöknek.

A jobboldali pártok Ebert betegségéből már
halála előtt politikai tőkét igyekeztek kovacsolni.
Arra hivatkozva, hogy Ebert betegsége hosszú ideig
távol fogja tartani hivatalától, új elnökválasztást
akartak inauguralni. Különösen a német nemzetiek
igyekeztek ilyen irányú propagandát kifejteni.

Az európai demokrácia aggodalommal nézi,
vajjon a német nemzetiek propagandája nem-e fog
eredményteljé válni és a köztársasági székbe egy
reakciós politikust beültetni.

Ebert halálával a német birodalmi kormány
8 napos nemzeti gyászt rendelt el.

A minisztertanács döntése a Vadul Comercialról

Tejjes rend van a beszaráblai határon

(Bucuresti-Bukarest, febr. 28. Az Uj Kelet
tudósítójától.) Ma délelőtt minisztertanács volt.
Marzescu igazságügyminiszter benyújtotta a
bírói eljárás egyszerűsítéséről és a bírói fórumok
összetételéről szóló törvényjavaslatát. A minisz-
tertanács egy bizottságot küldött ki a javasla-
tok tanulmányozására. Ugyane célból hétfőre
összehívták a legfőbb bírói tanácsot, szerdára
az ügyvédszövetség elnökségét, csütörtökre pedig
az ország főbb ügyvédi kamaráinak dékánjait.

Azután a minisztertanács elhatározta, hogy
amnesztiában részesíti az Avram Jancu-ünnepe-
l előtt elkövetett erdőlopások tetteseit.

Marzescu igazságügyminiszter kérte, hogy a
Vadul Comercial sokat vitatott ügyében is
döntsen a kormány, amely erre egyhangulag
kimondotta, hogy nem terjeszt be erre vonat-

kozó törvényjavaslatot és nem engedélyezi a
lakbérleti törvénynek a kereskedők által kért
meghosszabbítását.

Ezután a minisztertanács felhatalmazta Mar-
zescu igazságügyminisztert, terjessze a parlament
elő az erdélyi ügyészégi megbízotti állások
megszüntetéséről és a közmunkügyi miniszte-
rium szervezetének egységesítéséről szóló tör-
vényjavaslatokat, a regátban érvényben lévő
elvek alapján.

A kormány egyébként hivatalosan közli,
hogy a beszaráblai határon teljes a rend és az
a hír, hogy tegnap a miniszterelnök, a had-
ügyminiszter és Tatarescu belügyi államtitkár
között a Dnyeszter-menti helyzettel kapcsolat-
ban megbeszélés volt, teljesen koholt.

Végetért a diáksztrájk

Hétfőn megkezdődnek az előadások az összes fakultásokon

(Bucuresti-Bukarest, február 28. Az Uj Kelet
tudósítójától.) A diáksztrájk befejezettnek
tekinthető, miután az egyetemi tanács közvetítése
sikerrel járt. A bukaresti egyetemi tanács Toma
Jonescu orvoskari és Missir jogkari dékán indit-
ványára elfogadta a diákok legutolsó mérsékelt
hangu memorandumát és elhatározta a szigorlatok
azonnali megkezdését. A hullágyban a közoktatás-
ügyi miniszter által a zsidókra vonatkozólag már
megállapított intézkedések lépnek hatályba. A többi
ponton hozzájárult a tanács az egyetemi szabály-
zat módosításához, a törvényes diákegyesületek el-
ismeréséhez, a diákságnak a diáktörvények és menzák
vezetésében való részvételéhez. A katonaságot a
rend helyreállta után két nappal kivonják az
egyetemekről. A fegyelmi büntetéseket elengedik a

rend helyreállta után az illetékes dékánok ajánlatára.

A memorandum elfogadása nagy örömmel
töltötte el a diákságot, amely szavát adta, hogy
hétfőn rendben valamennyien megjelennek az elő-
adásokon.

A bukaresti egyetemi tanács hivatalos kommü-
nikében tudatja, hogy a diáksztrájk teljesen meg-
szűnt. Kétségtelen, hogy a diáksztrájk ezzel az ösz-
szes egyetemi városokban is megszűnik.

A „Viitorul“ e címen „Ki igazítja a diáksá-
got?“ leközi Cuza és Paulescu professzorok egy
felhívását, amely heves antiszemita propagandát tar-
talmaz, ellenségeskedést akar létrehozni a diákok és
a professzorok között és a diákkérdést politikai problé-
mává akarja változtatni a jövő parlamenti válasz-
tásokra való tekintettel.

Félmillió sikkasztásért letartóztattak egy kolozsvári lisztkereskedőt

(Cluj-Kolozsvár, február 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A háboru után bekövetkezett gazdasági krízis annyi áldozatot követelt, amennyit talán egyetlen korszak sem. A napoleoni háboru után is omlottak össze vállalatok s ezekkel kapcsolatosan emberek, azonban ma ha egy kis statisztikát csinálunk az ügyészégi aktákból, megdöbbentve vesszük észre, hogy hivatalosan hiába lett vége a szuronyos és puskaporos háborunak, mert mégis folyik egy láthatatlan harc, mely naponta szedi áldozatait. Ez különösen áll a kereskedelmi életre, ahol az embereket nem védik fedett állások, ahol mindenki saját bőrre, saját egzisztenciájára dolgozik. Itt nincs részvét, megértés, aki elesett, azon irgalmatlanul keresztülgázolnak a győzelmek.

Ezzel a bevezetéssel vagyunk kénytelenek megkezdeni Pfeffermann Mór kolozsvári lisztkereskedő esetét, akit a kolozsvári rendőrség a tegnap tartóztatott le sikkasztás címén. Néhány hónappal ezelőtt Pfeffermann bizományképen néhány vagon lisztet átvett Titu A. Greceanu brassói kereskedőtől, 1,457.308 lej értékben. Pfeffermann a Greceanuval kötött szerződés értelmében kötelezte magát arra, hogy a lisztet elhelyezi és az értékét kitűzött terminusra visszautalja. A lisztet sikerült elhelyezni, a kitűzött terminus is letelt, Greceanu azonban nem kapta vissza pénzét. Először sürgetőlevelet írt, de mivel nem érkezett arra válasz, megbízta dr. Triff György kolozsvári ügyvédet a pénz behajtásával.

Az ügyvédnek sikerült is egy bizonyos összeget behajtani, azonban 446.124 lejjel még mindig adós maradt Pfeffermann, aki erre az összegre haladékokat kért azzal az érveléssel, hogy üzletfeleitől nagyobb összegű pénzt vár, amelyből fedezni fogja visszamaradt adósságát. Az időhaladék letelt, de Pfeffermann nem fizetett. Az ügyvéd felszólította, de mivel erre sem kapott választ, kliense nevében megtette a bűnvádi feljelentést. A feljelentés alapján a kolozsvári rendőrség a tegnap letartóztatta Pfeffermann Mórt.

Pfeffermann kijelentette a rendőrségen, hogy neki nem voltak sikkasztási szándékai. Hogy a pénzt nem tudta megfizetni, az rajta kívülálló okokból történt. Elmondta, hogy balul végződő üzleti vállalkozásokba fogott, melyek teljesen tönkretették. Hitelvezőre teljesen ráment kolozsvári üzlete s kintlévő pénzeit a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudta inkasszálni. Az eladott liszt ára ráment különböző manipulációkra, melyek az összegnek nagy részét elnyelték. Nem kérte szabadonbocsátását, mert — mondta — garanciára nincs pénze.

Jelenleg letartóztatás alatt van, mert a rendőrség mostan üzleti könyveit nézi át. Aktái a napokban átkerülnek az ügyészre.

Egy adat a tudományos antiszemitizmus eredetéről

Irta dr. Dohány Gyula
(Folyt.)

Wagner viszontagságos évtizedeket élt át, amíg ötvennégy éves korában második feleségével, Cosima asszonnyal összeállva vagyonhoz jutott általa és révbe jutva felépíthette magának Beyruthban zenei templomát és dicsőségének nagyobb emelése végett a ragyogó palotát „Hans Wanfried“ néven.

Ha egymás mellé rakja az ember huszonnégy éves korától ötvennégy évig lefolyt életének eseményeit és az ezek után Cosima asszonynak tollba mondott, ennek nagy mérvű befolyását eláruló önéletrajzát, és az ugyanakkor tollba mondott „das Judentum in der Musik“ című pamfletjét, önként kínálkozik a megfjtése annak, mi csinálta Wagnerből az antiszemita irodalom egyik őst.

Mikor körülbelül huszonnolc éves korában Wagner Németországban sehogyan sem tudva érvényesíteni, szegényen, az adósok börtöne elől szökve kiment Franciaországba, a hajóuton Angliából Franciaországba már egy zsidó család, a zsidó Mansonné és leánya pártfogása alá helyezkedett és ezek protezsálták be a szegény ismeretlen kezdőt Párisban lakó barátjukhoz, az akkor már nagy és befolyásos Meyerbeerhez. A mester hónapokig tartotta el Wagnert és nejét Párisban és protezsálta be mindenhová, ahová az ismeretlen német sohasem tudott volna bejutni. Előzőleg már Németországban léte alatt a zsidó Ábrahám Moeller volt az, aki éveken át volt sokszor egyedüli támasza a fiatal szegény házaspárnak.

A mesés vagonok birodalma

Amerika szédítő tempója a gazdagodás felé

(Newyork, február 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A napokban az egyik huszemeletes newyorki szálloda olvasótermében kezembe került a „Newyork Times“ egyik vasárnapi száma. Átlapozgattam ezt a hatalmas ujságot, végignéztem az automobil, rádió, az utazási és még egy egész sereg mellékletet s egy újabb melléklet földalán egy feltűnő rajz öltött a szemembe. Hatalmas pénzes zacskókon, keresztbevett lábbal egy sovány, szakállas, mosolygó arcu ember ül. Ravasz arcán meglegedett mosoly, szeméit gyönyörködve legelteti ragyogó, csillogó gyűrűn. Mögötte palástban, ókori öltözetben két csodálkozó arc bámul. Bámulják a cilinderes sovány ember mesebeli gazdagságát.

Uncle Sam számolja mesés vagyonát

A pénzeszacskón ülő meglegedetten mosolygó ember Uncle Sam, a két csodálkozó, valósággal megszegyenült palástos ember pedig Krózus és Midás, a két „régizsidó“, akik még álmukban sem képzeltek el olyan óriási gazdagságot, melyet Uncle Sam csodálatos rövid idő alatt összeszedett.

A kép fölött óriási betűs cím: „Uncle Sam számolja mesés vagyonát“. „1922-ben 320 billió volt az Egyesült-Államok nemzeti vagyona s még most is növekvőben van“. S ezután következett csillagászati számoknak egész áradata, az egész mellékleten, négy oldalon át. Ezeknek a számoknak a pontosságáért a Census Bureau garantál, a világ legnagyobb statisztikai intézete. 1922-ig jutottak el a statisztikusok az Egyesült-Államok nemzeti vagyonának megállapításában s már ekkor is oly hatalmas összeget kaptak, hogy valósággal elképzelhetetlen ennek a számnak a további növekedése. Pedig ez előreláthatólag még növekedni fog, mert még mindig özönlik az arany, a vagyon s minden földi jó Amerikába. Az öreg Európa legnagyobb ágyúja, John Bull, 200 billióval marad el a világi vetélytársa mögött, nem is beszélve a többi óvilági államokról, melyeknek jelentősebbjei is csak 70—80 billiót képviselnek.

Négyezer dollármillió

A világ leggazdagabb államában már 1922-ben 67 olyan ember akadt, aki bevallotta, hogy jövedelme évenként több mint egymillió dollár. Ez a 67 ember 48 millió dollárt fizetett adóba — egymillió dollárral többet, mint azok az adófizetők együttvéve, akiknek évi jövedelme „csak“ 3000 dollár volt. 1922 óta még szaporodtak a gazdag emberek, mert most már 4000 milliómos van. Ezekről azonban ugylátszik nagyon rossz vélemény alakult ki, mert egy szenátor, dr. Russel véleménye szerint a

4000 milliómos közül csak negyven becsületos. A 4000 milliómos közül 3780 mint szegény fiu legalulról kezdte, s szegény sorból került a leggazdagabbak közé.

Az 1912 és 1922 közt lévő, tíz év döntőfordulatot jelentett az Egyesült-Államok anyagi helyzetében. Tíz év alatt a nemzeti vagyon 75 százalékkal növekedett, 186 billióról 320 billióra. Tíz év alatt Japán értékének háromszorosát kereste meg az Unió s talán ez az összehasonlítás esik legkellemesebben az amerikaiaknak.

Szegény Midás és Krózus

De nem kevésbé kellemes az összehasonlítás a leggazdagabb amerikai, Ford és a történelem leggazdagabb alakjai között. Mig Ford vagyonával az amerikai autóállomány negyedrészét tudná megvásárolni, addig Midás vagy Krózus csak egy ötszörte kisebb autóparkot tudnának megszerezni.

A nemzet békebeli gazdagságának s egyúttal a leggazdagabb emberek vagyonának legtekintélyesebb részét a modern technika vívmányai képviselik. A telefonhálózatok 700 millió dollárt, a vasuti hálózatok pedig 200 millió dollárt értek 1922-ben. A nemzeti vagyon növekedésével egyik-másik vagyontétel együtt fejlődött, vagy elmaradt. De a jövedelmek együtt fejlődtek a vagyonnal. A nemzeti jövedelem tíz év alatt 34 billióról 50 billióra emelkedett, az összes takarékpénztári betétek értéke pedig hatról tizenegyet billióra nőtt fel. A National Bank betétei az 1912-es hat billióval szemben már tizenhét billiót érnek, s ez idő alatt a népesség mindössze tizenegyet millió lélekkel szaporodott. A hatalmas jövedelmek után természetesen óriási összegek folynak adóba az államkasszába. Másfélmillió adóból 800 milliót fizettek be magánosok s csak 700 milliót vállalatok, Adó fejében egy év alatt körülbelül annyi folyik be az államkasszába, amennyi Ujzeland nemzeti vagyona.

Praktikus amerikaiak

Még hatalmasabb arányú fejlődés mutatkozik, ha a jelenlegi adatokat az ötven év előtti-ekkel hasonlítjuk össze. 1870-ben 30 billió volt a nemzeti vagyon, most pedig 321 billió. A praktikus amerikaiak ezekből az adatokból akarták kisütni, hogy mely értékek voltak legállandóbbak, melyik ipar értéke volt legállandóbb ötven év alatt. S ekkor kiderült, hogy a föld, mely 1900-ban még vezetőérték volt, 22 év alatt elmaradt. Elmaradt vele együtt a vasut is, amely második helyen 20 billióra volt értékelve. 1912-ig még tartatták magukat

„ständnißvoll“ emberek, a másik kategóriába osztja az egész emberiséget, amely neki nem ad pénzt. Ez a rész az, mely nem érdemli meg azt, hogy Wagner embertársaknak tekintse őket, ezek „jelentéktelen“ emberek mind.

Schiller közt és közte egyebek között az a csekély különbség van a „sittliche Höhe és deutsche Sittlichkeit“, tekintetében, hogy amíg Schiller kiváló professzorához fordul irópapírral kölcsönkérve szegénységében, addig Wagner pumpoló leveleket küld „verehrt“ nőkhöz, barátnőkhöz és azok megcsalt férjeihez, hogy az így kapott pénzeket magának minduntalan új selyemtapétákkal és csipkés ágyakkal felszerelt hálószobákat és selyem pongyolákat és selyem alsóruhákat csináltasson tömegesen, az ezeregyjé háremcsodáinak fényét megcsufoló fészkeinek berendezéséhez.

Kezdve az érte hevülő fiatal dalköltő Cornelius-tól, aki neki nagy szükségben otthont rendez be menyasszonyával, és akinek hálából elcsábítja menyasszonyát, a legnagyobb nyomorúságban neki évjáradékot és otthont adó bordeauxi Laussotnak, az öt ugyancsak befogadó és segítő párisi Ollivier ügyvédnek, a Zürichben neki nagylelkűen egy külön villát vásárló és ajándékozó Wesendoncknak, aki életében hosszú évekig tartotta, vagy segítette nyomorúságában, — az egész zenei karrierjét a még népszerűtlen Wagner-zene népszerűsítésének áldozó Bülownak és másoknak egy hosszú névsoron keresztül azzal fizetett, hogy feleségeikkel viszonyt kezdett, az egész viszony alatt anyagi céljaira a férjeket intenzíven kihasználva.

Mikor 54 éves korában a nagyragyogó Cosima asszonnyal kötötte össze életét, a becsavagyó és élelmes asszony félistent csinált belőle és kezdett kö-

valahogy, de azután gyáripar ragadta rólát 159 százalékkal gyáripar értékei kaptak, amelynek 1912-ben csak 100 volt. Ez az autom négybillió 500 millióra nőtt.

A leggazdagabbak közül Newyork és Pennsylvania és Nevada...

Ebert

Ebert köztársaság ujkori története és fölöttébb érdekcsászárság bukásának oligarchikus szellem felett, melynek a kétségbeejtőbb kétségbeesés szellem volt egyetemes monarchista csikorgatva nézetes szörnyű ködben, vészrobbant az égbe.

A leselkedő ellenforradalom és gazdasági válság a német köztársaság alkotmány elfogadását gépfegyver utcai harcok során berlini utcák aszfaltjára gyilkolták.

A küzdelem a végzetes: Schuler a lázadón. A katonák Liebknecht Károly gyilkolták. E szörnyű testvére áll rendületlenül az Ebert Antalé. Családunk milyen nyitulttá és az elnökök idején épp megpróbáltatások.

Méltóságos maradt annak a dognak születni kell és erről nyilatkozott. Részlet el hozzá — jektivitással tudta a zódését a pártok el Pedig kinos és szörnyű vezetett párt lett, hogy az egyrészt mint építi le az 1912-tikus vívmányait, a mentben és kormány.

Puccok egész sorát, de ő a legválszilárd marad — a utóbbi két választás

rülötte egy kultusz isteneinek jár ki. Evés ellenében állott kis és nagy férfi és használt, akik őt részint szerelemből s

Abban a viszonyban oldalon adó és a kapó fél között kelet állítás lehetséges. Vés és mély érzése, vagyton emlékeztet gyengran hozzáfolyamodni stantin Brunner tartókanak a zsidók és az állandóan adó és Annyit adunk állanannyira adósunk marazzal évezredek óta, gyűlölet származható iránt, mely itt élve adósi szerepükre és

Wagnerről az idők egyik levélben: „Er Menschen, so lange mérvadó keresztényben. Diese Taschenausgabe Foliant von Eitelkeit. Már drezdai karnes Lüttichan intendáns, urnőnek hódolási csongny annyira el van [Batej]

valahogy, de azután egy hatalmas ugrással a gyáripár ragadta magához a vezetést és tíz év alatt 159 százalékos értékelkedést ért el. A gyáripár értékei közt egy olyan tétel is szerepel, amelynek 1912-ben még nyomát se láthatunk. Ez az automobilipár, mely tíz év alatt négy milliárd 500 millió értéket tudott elérni.

A leggazdagabb állam most már utólérhetetlenül Newyork, rögtön utána következik Pensylvánia és Illinoris. A legszegényebb Nevada... (g. h.)

Ebert ravatala felett

Ebert köztársasági elnök halálával Németország ujkori történelmének egy igen jelentős és fölöttébb érdekes korszaka fejeződött be. A császárság bukásával friss szelek lengedeztek az oligarchikus szellemmel szaturált birodalom felett, melynek a súlyos veszteségek, a még kétségbeesettebb kilátások mellett ez az új szellem volt egyetlen biztató jelensége. A le-tünő monarchista és imperialista uralom fogcsikorgatva nézte az új csillag derülését, mely szörnyű ködben, véres ingadozások közepette robbant az égbe.

A leselkedő ellenforradalom, a szörnyű katonai és gazdasági débaclé káoszába mindjárt a német köztársaság megalakításakor, a weimari alkotmány elfogadása után a kommunista lázadások gépfegyverzaja sivit bele, melynek utcai harcái során testvérvér festette pirosra a berlini utcák aszfaltját.

A küzdelem a szociáldemokraták győzelmével végződött: Scheidemann és Noske győztek a lázadón. A kommunisták két fővezéré: Liebknecht Károlyt és Luxemburg Rózát meggyilkolták.

E szörnyű testvérharcban egyetlen férfi személye áll rendületlenül a küzdelem felett: az Ebert Antalé. Csodálatos, hogy ez a szegény munkás milyen nyugalommal és méltósággal töltötte be az elnöki széket a legvéresebb küzdelmek idején éppugy, mint később, a nemzeti megpróbáltatások kegyetlen idején.

Méltóságos magatartásával élénk cáfolata volt annak a dogmának, hogy az uralkodásra születni kell és erre csak a kiváltságos osztályok hivatottak. Rágalmak és kisértések nem értek el hozzá — és szinte arisztokratikus objektivitással tudta a maga szocialista meggyőződését a pártok erőtüzelmeinek alárendelni. Pedig kínos és szomorú megpróbáltatásokon keresztül vezetett pályája, mert hiszen látnia kellett, hogy az egyre nagyobb erőre kapó reakció mint építi le az 1918—1919-es évek demokratikus vívmányait, mint veszítenek tért parlamentben és kormányzatban a szociáldemokraták.

Puccsok egész sorozata játszódtak le működése alatt, de ő a legválságosabb pillanatokban is szilárd marad — és marad a helyén. A legutóbbi két választáson a német nemzetiek meg-

rülötte egy kultuszt szervezni, amilyen az Olympusz isteneinek jár ki. Evvel a félistenséggel valahogyan éles ellentétben állott Wagner eddigi élete, a sok kis és nagy férfi és nő, akiket Wagner eddig felhasználált, akik őt részint a zene iránti szeretetből, részint szerelemből segítették.

Abban a viszonyban, mely az állandóan és egyoldalúan adó és az állandóan és egyoldalúan csak kapó fél között keletkezik, csak kétféle érzelmi beállítást lehetséges. Vagy a hálának egy maradandó és mély érzése, vagy a gyűlölet az iránt, aki folyton emlékeztet gyengeségünkre, mellyel oly gyakran hozzáfolyamodni voltunk kénytelenek. Konstantin Brunner tartja az antiszemitizmus egyik főokának a zsidók és keresztény népek közti viszonyt, az állandóan adó és az állandóan kapó viszonyát. Annnyit adunk állandóan és adunk a világnak és annyira adósunk maradt a világ erkölcsiekben mindazzal évezredek óta, ami járt volna érte, hogy csak gyűlölet származhatott az iránt a maroknyi nép iránt, mely itt élve a többi nép közt, folyton csak adósi szerepükre és hálátlanságukra emlékezteti őket.

Wagnerről az idealista poeta, Cornelius írja az egyik levélben: „Er weiss nur so lange von den Menschen, so lange er sie braucht.“ Egy másik mérvadó kereszténybarát, Herweghné azt írja róla: „Diese Taschenausgabe von einem Manne, dieser Foliant von Eitelkeit, Herzlosigkeit und Egoismus.“ Már drezdai karmestersége alatt mondja róla von Lüttichan intendáns, hogy csak egy drezdai ismert urnőnek hódolási csavarták úgy el Wagner fejét, hogy annyira el van kaptva önmagától.

[Betejezése következik.]

erősödve kerültek ki a küzdelemből és Ebert volt az, aki meghajlott a kényszerűség előtt s a jobboldali pártoknak adta át az uralmat. Pedig egy kis részrehajlással és politikai sakkhuzással megtehetné volna azt is, hogy a relatív többségben levő szocialisták és baloldali pártok kezébe játssza át a hatalmat. De ő a mérsékletet és önmegtartóztatást írja elő pártjának, mert szent meggyőződése, hogy a demokráciának az erőszak csak árthat.

A nyugati demokrácia szemében utóbbi időben már egyedül csak Ebert személye jelentette a német birodalom demokratikus garanciáját. És tényleg: az 1918—1919-es évek nagy demokratikus lendületéből egyedül Ebert köztársasági elnöksége maradt meg hirmondóul.

Halálát a német nemzetiek mohó éhséggel

Bratianu és Averescu tüntető barátkozása a kamara mai ülésén

A nemzeti és parasztpárt éles kifogásai a kormány ellen. A szenátus elfogadta az érettségi törvényjavaslatot

(Bucuresti-Bukarest, február 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén hosszú távollét után megjelent Averescu tábornok, aki első felszólalónak jelentkezett. Követelte mindenekelőtt a beigért választási törvény betervezését.

Bratianu Jonel miniszterelnök haladéktalanul felel az interpellációra és kijelenti, hogy ígéretét minden körülmények között állja és a választási törvényt minél előbb a törvényhozás elé hozza. Ezt azonban meg kell előznie a közigazgatási törvény létrejöttének. Hétfőn a közigazgatási törvény a szenátus elé kerül.

Averescu ismét szólásra emelkedett, hogy tudomásul vegye a miniszterelnök válaszát. Azután Averescu kijött a padosorból, a miniszterelnök pedig fölemelkedett a miniszteri székből és ketten együtt tüntetőleg elhagyták a kamara üléstermet.

Maniu Gyula a törvényhozás tekintélyének megsértését látja a miniszterelnök mai magatartásában és kifogásolja Averescu viselkedését is. Az ellenzéknek nincs aktuálisabb füladata, mint harcolni a kormány ellen és megdönteni a liberálisok uralmát. Nem deklarációkat vár a

lesték. Még életben volt, mikor már új elnök, választását sürgették. És volt és van okuk erre, mert a reakciónak elsőrangú érdeke volt, hogy a német demokráciának ez a hatalmas és méltóságos tölgye mihamar kidőljön. Halálával súlyos válságok felleget tornyosul a súlyosan megpróbált új Németország egére. Ha a német reakciónak sikerül a köztársasági székre a maga kreaturáját ültetni, úgy ez nemcsak a weimari alkotmány teljes leépítését hozná magával, de súlyos nemzetközi bonyodalmak, esetleg új polgárháború eredőjévé válhat. Ezért áll egész Európa békét, demokráciát szomjazó közvéleménye nemcsak könnyes részvétellel, de mély megdöbbenéssel Ebert Antal volt nyergességéd és dicsőséges multu köztársasági elnök ravatala felett!

kormánytól, hanem, hogy hagyja el helyét.

Lupu szintén hevesen kifogásolja Averescunak ezt a gesztusát, amellyel megsértette a parlament tekintélyét. Nagyon jól tudhatta, hogy a kormány Vaitoianu belügyminisztersége idejében csak a választások meghamisításával tudott magának többséget szerezni és hogy ezen az alapon teljesen erkölcsstelenül uralkodik.

A parasztpárt nem kér senkitől sem instrukciókat, semmiféle leckét el nem fogad, a párt, a jog és igazság és főleg a rend pártja és éppen ezért nem hajlandó elfogadni a Bratianu-kormány által létrehozott alkotmányt. A mai kormánytól egyebet nem kér, mint hogy haladéktalanul hagyja el a helyét.

A szenátusban Tatarescu miniszter referált a vlascai kerületben történt jogtalan rekvirálásokról és kijelentette, hogy ebben az ügyben már egy bizottságot is delegált, amely meg fogja vizsgálni az esetet és azonnal jelentést tesz a kormányznak. Akik hivatalos hatalmukkal visszaéltek, el fogják nyerni méltó büntetésüket.

A szenátus utolsó olvasásban is elfogadta az érettségi törvényjavaslatot.

Március 16-ikán tárgyalják az ifju Codreanu bűnpörét

(Bucuresti-Bukarest, február 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tudvalevő, hogy a Semmitőszék döntése folytán Corneliu Zelea Codreanu, a jasi prefektus gyilkosának ügye Focsaniban kerül tárgyalás alá. Emiatt Codreanút Focsaniba szállították és ott a központi fogdába helyezték el. A tárgyalásra már megkezdték az előkészületeket. A vádiratot most készítik el Codreanu ellen és a büntető törvénykönyv 225, 226, 227, 232 és a 234-ik paragrafusai alapján emeltek ellene vádat. Gyilkossággal és meghírsült gyilkossági kísérlettel vádolják. Büntársai Mota, Radu, Minovici, Ilie Garneaca, Corneliu Georgescu és Popescu a gyilkosságban való részvétellel vannak megvádolva.

Nagy gondot okoz a hatóságoknak a tárgyalóterem kérdése, mert nagy hallgatóságra számítanak.

Érdemleges határozat nélkül végződött a kalotaszegi kiküldöttek és a Magyar Párt tanácskozása

Jövő hónapban ismét összeülnek a kiküldöttek. Kós Károly nyilatkozata

(Cluj-Kolozsvár, február 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy a Magyar Párt tanácskozásra hívta össze a kalotaszegiek vezetőembereit azoknak a differenciáknak elsimitása céljából, melyek a Magyar Párt és a párt ellenzékét legpregnansabban képviselő kalotaszegi csoport között taktikai és elvi kérdésekben felmerült. Meg is állapodtak abban, hogy a tárgyalásokat február 28-án folytatják le és Kalotaszeg Kós Károly, Bárdos Péter, az erdélyi kispap vezéregyénisége és dr. Deutscher Géza személyében kijelölték megbízottait.

A tárgyalásnak tegnap délelőtt kellett volna kezdetét vennie, azonban a kalotaszegiek levelet intéztek a Magyar Párthoz, amelyben egyrészt örömlüknek adnak kifejezést afölött, hogy a Magyar Párt az összejövetelt lehetővé tette, másrészt Bárdos Péter elfoglaltságára való tekintettel néhány órai halasztást kértek a tárgyalás megkezdésére. Így a

A tárgyalás elnökéül D'Arion, a focsani törvényszék elnökét bízták meg. A vád részéről eddig százhuszonnyolc tanut jelentettek be, a védelem tanui pedig százhuszonegyen vannak, akik között van Cuza, Sumuleanu és Paulescu egyetem tanárok, Tarnovszki jasi tábornok, Marcu tábornok Craiovából, dr. Macridescu focsani generális, Tace Policrat fővárosi ügyvéd, Jon Zelea Codreanu Silvia Zelea Codreanu, a vádlott közvetlen hozzátartozói.

A tárgyalás napjaul március tizenhatodikát tűzték ki, a vádat Husanu ügyész képviseli. A város rendjének fentartására Guta Jákob focsani rendőrkapitányt kapott megbízást, akit ebben az ügyben Tatarescu magához kéretett, hogy erre vonatkozólag instrukciókat adjon számára.

megbeszélések csak délben vették kezdetüket. A Magyar Párt részéről Ugron István elnök, dr. Grandpierre Emil és dr. Deák Gyula jelentek meg.

A megbeszélés mindössze másfél óráig tartott. Alkalmunk volt Koós Károlyal, a demokrata érzelmi magyarság egyik vezéralakjával beszélgetést folytatni, aki a tanácskozások lefolyásáról a következőket mondotta:

— A Magyar Párt megbízottai és a kalotaszegi kiküldöttek között lefolyt megbeszélés csak rövid ideig tartott és nem végződött érdemleges határozattal. Ugyanis a Magyar Párt kolozsvári központja a kalotaszegi népgyűlés határozatait kiküldötte a vidéki körzetekhez véleményezés és kritika céljából. A vidéki körzetektől a válaszok ezideig nem érkeztek be. Elhatároztuk most már, hogy a párt elnöksége sürgető körlevelet intéz a csoportokhoz és felhívja azokat, hogy a kalotaszegi határozatokra

os telején

6. Az Uj Kelet...
 iga Juon dohány-
 egezte. Sétái köz-
 ahhoz a részéhez,
 ben a Kisszamos
 egy sötét tárgyat
 bb ment s akkor
 hulla. Bottal pró-
 ez nem sikerült
 erőszakkal si-
 i. Azonnal jelen-
 Serban kapitány
 zkönyvet vett az

asszony holtteste
 lábára cugospipó
 somagolt ételne-
 nkájából tért haza
 baleset, ha ugyan
 megjelent a rend-
 stet lefénképezte
 zást indított az

az azonban, me-
 megtudunk. A
 — mondotta —
 lomárkon. Azt is
 gyobb erőfeszíté-
 magas betonparton
 Azonnal jelentést
 ség nyomozott is,
 agy valami isme-
 tiemelésével fára-
 lami uriaszony,
 alsóruhába volt,
 edett következ-
 közönséges nő.
 yik lábán félcipő
 harisnya.

ebben bevezette a
 balesetek, de az
 büncelekedetek-
 encsétlen vízbefut.

s vagyounukat a
 t-nál. Képviselet

szí

és

tek

lányosan ismert

& nár

n, Cluj,
 mand 6.

vetek Lej 260
 inok Lej 350
 ovetek Lej 350

kockás szöve-
 tekben, ruha és
 nár ukban.

HIREK

**Az Uj Kelet az egyetemese erdeyli és bansági zsidó
 ság napilapja**
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő-
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre
 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
 Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás
 megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Van valami szabályszerűség ebben, valami
 törvényszerűség, hogy a vérség, a fajiság ösz-
 tönös erővel tör ki a lélek tudatalatti küszöbe

Vasarnap

5865 Ádár 5
 1925 március 1
Hétfő
 5685 Ádár 6
 1925 március 2

consfieldet arra, hogy elgondolásaiban állandóan
 a Keletet keresse, hogy nagyszerű regényei-
 ben a héberék hősi multját elevenítse meg,
 hogy politikai tevékenységét és figyelmét ál-
 landóan napkelet felé irányítsa, hogy maga is
 zarándokutra keljen és valami sejtelmes ösz-
 tönnek engedelmessé, bejárja Palesztina
 földjét? Holott ő talán már nem is volt zsidó,
 angol lord volt és mindenható miniszterelnök
 és kispolgári elgondolással inkább titkolnia
 volt érdemes származását, semmint eldise-
 kedni vele.

Ugyanaz a homályos, de legyőzhetetlenül
 erős ösztön volt az, amely egy nagy német
 tudóst is Kelet felé hajtott és a világ egyik
 legnagyobb orientalistájává és Kelet-kutatójává
 tette. Georg Ebers, az egyiptológus, kutató,
 tudós és regényíró nem volt zsidó. De zsidó
 ösztöktől származott. És a sémita fajiság ki-
 köztölte a késő unokán.

Valami ösztönös erő elhajtotta nyugalmas
 otthonából, végig barangoltatta vele Egyiptomot,
 aztán a Szinaj hegyeit, kutatta azt a faraót,
 akinek uralma alatt régi zsidók megvitták első,
 nemzetkövacsoló szabadságharcukat, kutatta azt
 a helyet, ahol Mózes, ez a héber gigász dara-
 bokra törte a törvénytáblákat és amikor nem
 tudta megtalálni mindezt, ösztönös vágyakozása
 a mesékben élte ki magát, regényeket írt,
 gyönyörű, örökértékű regényeket a zsidók hő-
 korából, az egyiptomi kivonulás idejéből, zsidó
 vitézekről és egyiptomi királykisasszonyokról.
 Miért éppen erről és miért nem Odin és Wotan
 germán hőseiről? Ő, a germán tudós, író és
 költő? A sémita származás, a zsidó vér ösz-
 tönös, kényszerítő erővel tört ki belőle és maga
 se tudta miért — de így kellett tennie. Igaz,
 igaz! A „faji elmélet“ csunya, mert sok gon-
 noszságnak takarója lett az emberek szájában.
 De a faji igazságok élnek és kiirthatatlanok.
 És jó és szép, hogy így van. És ha nincsen
 olyan szépség, amelyet az emberi gonoszság
 meg ne tudna becseleníteni, ebben nem a szép-
 ség a bűnös, hanem az emberek.

Georg Ebers 1837 március 1-én született
 Berlinben. (g. j.)

Mit tartalmaz a kivándorlási törvény.
 A kivándorlási törvény, amelynek kidolgozására
 Chirchulescu munkaügyi miniszter kapott meg-
 bízást, a közeli napokban elkészül és a minisz-
 tertanács elé kerül jóváhagyás végett. A javas-
 lat, amely magában foglalja a kivándorlás, be-
 vándorlás és az átutazók részére vonatkozó
 rendelkezéseket, már olyan stádiumban van,
 hogy annak egyes pontjairól a fővárosi sajtó
 tudomást szerzett. Leglényegesebb intézkedése
 az, hogy a kivándorlási ügynököket szigorú
 ellenőrzés alá veszi s az ügynökök a munka-
 ügyi minisztériumtól külön speciális engedélyt
 fognak kapni. Azok, akik az engedélyt meg-
 kapták, nagyszegű kauciót fognak letétbe
 helyezni, amely összeg a kivándorlók esetleges
 kártérítési igényeinek kielégítésére fog szolgálni.
 Azonkívül a miniszternek az az intenciója, hogy
 erőleyes intézkedésekkel elejét vegye a kiván-
 dorlásra való csábításnak. A munkaügyi minisz-

Szabadlábba helyezték az egyik Barmatot

Hogy gazdálkodtak a leszerelési cikkeivel?

(Berlin, február 28. Az Uj Kelet tudósítójá-
 tól.) A porosz Landtag vizsgálóbizottsága, mely
 a Barmat és Kutisker-féle visszaélésekben sze-
 replő politikusok bűnössége megállapítására ala-
 kult, legutóbb a börtértesítő-hivatal ügyeit
 vizsgálta meg. A hivatal a birodalmi gazdaság-
 ügyi minisztérium hatásköre alá tartozott. Egy
 Bessler nevű tisztviselő azzal vádolta Warnholz
 igazgatót, a hivatal vezetőjét, hogy Kutiskert
 jogtalanul különböző kedvezményekben részesít-
 tette. Olyan áron adott neki árukat, amelyek
 jóval a beszerzési áron alul voltak, így többek
 között Kutiskerek olyan katonai leszerelési
 tárgyakat kaptak egy márkáért darabját, ami-
 nek önköltségi ára negyven márka volt. Egy
 nagyobb edénytételt a mezőgazdasági szövet-
 kezetek számára kellett volna átutalni, az igaz-
 gató azonban Kutiskereknek adta el nevése-
 gesen olcsó áron. Ennél is felháborítóbb az,
 hogy bakkancsokat bocsátott Kutisker rendel-
 kezésére olcsón, holott ezeket a cipőket a sze-
 gény lakoságnak és a munkásságnak szánták.
 Kutisker az árut azonnal tovább küldte kül-

térium mellett egy bizottság fog működni,
 melynek a kivándorlási törvény ellenőrzése
 lesz a feladata. A kivándorlók utleveleit a
 munkaügyi miniszter fogja láttamozni. A javas-
 lat még a jelenlegi kamarai ülészak alatt le-
 tárgyalásra kerül.

Az adóbizottságok összeállítása. Buka-
 restből jelentik: A pénzügyminiszter ma kül-
 dötötte szíjjel az alája tartozó hivataloknak az
 adókövetésre és felemlésre vonatkozó rendelke-
 zéseket. Az adófelelbezési bizottságok március
 15-én kezdik meg működésüket.

A francia hadsereg létszáma. Párisból
 jelentik: Az új katonai költségvetés adatai szer-
 rint 1925-ben a francia hadsereg állománya
 607 ezer közlegény, 52.500 altiszt, 23 ezer
 tisz. A hádtengerészetnél pedig 4200 tisz.

**Utcai revolverharc rendőrök és
 automobilos betörők között.** Páris bűnkroni-
 kájában ritkaságszámba menő eset történt tegnap
 délután. A tőzsdeneved egy utcájában három
 biciklis rendőr észrevette, hogy egy üzletből elegáns
 urak portékát raknak egy autóra. A jármű már
 utnak indult, amikor a rendőrök megállásra hivat-
 ták fel a soffört, ez azonban oldalra kanyarodva elgá-
 zolta az egyik biciklis rendőrt. Két társa erre revol-
 vert fogott az autóban ülőkre. Ezek azonban sok-
 kal gyorsabbak voltak, szintén kirántották revol-
 vereiket néhány lövést adtak le és ezzel a rend-
 őroket távoltartották autójuktól, amelyet megállitot-
 tak. Ezután kiugrottak belőle és megfutamodtak.
 Egyet közülük sikerült elfogni, abban a pillanatban
 azonban a betörő föbelötte magát. Sebesülése nem
 halálos. Bevitték a legközelebbi kórházba.

Nagy robbanás többszáz halottal.
 Rio de Janeiróból jelentik: Nitbercyben egy
 puszkaporraktár a levegőbe repült, amelynek
 során több mint százán meghaltak, hatszázan
 megsebesültek és háromezer ház teljesen elpuszt-
 ult. A katasztrófa okát még nem tudták meg-
 állapítani.

**A francia ismeretlen katona — né-
 met.** Berlinből jelentik: A „Stahlhelm“ című
 német napilap svájci lapokból nyert értesülés
 alapján arról ad hírt, hogy a párisi diadaliv
 alá temetett ismeretlen katona személyazonos-
 ságát megállapították. Eszerint az illető nem
 volt francia katona, hanem August Schultz, a
 stuttgarti 23. gyalogezredbeli német közkatona,
 aki Württembergi születésű, tehát német állam-
 polgár. A felfedezésre úgy jöttek rá, hogy a
 temetőben, ahol a franciák névteleneket exhu-
 málnak, több német katonai felszerelést találtak.
 Erre átvizsgálták azt a sirt is, ahol az ismeret-
 len katona feküdt. A sirban német rohamsisak-
 darabot találtak, továbbá megtalálták August
 Schultznak személyazonossági plakettét is. Pá-
 risban a hír óriási megdöbbenést keltett, bár
 az illetékes tényezők a pángermán sajtó manő-
 verének tünteti fel a dolgot.

* Ne féljen! Hyperol-lal készítse szá-
 vizét, megvédi fertőző betegségektől, torok-
 fájástól. Kapható minden gyógyszerárban és dro-
 gueriában.

földre. Kutisker meg is hálalta Warnholznak
 ezt a készségét, amennyiben provízió kivül jó
 mellékfoglalkozást juttatott számára egyik vál-
 lalatánál. Tanu elmondotta még, hogy annak
 idején az üzemi tanács feljelentést tett az igaz-
 gató ellen Róbert Schmidt miniszternél is.
 Minthogy azonban ez sem vezetett eredményre,
 az üzemi tanács bünyenyítő feljelentést tett a
 hivatal ellen, az eljárást azonban rövidesen be-
 is szüntették. Ezután pedig az üzemi tanács
 minden tagját elbocsátották.

A bizottság javaslatára Warnholz ellen, aki
 a börtértesítőhivatal felszámolása után más
 állami alkalmazásba jutott, megszüntették az
 eljárást.

A letartóztatott Barmat-fivérek legfiatalabb-
 ját, Isak Barmatot a törvényszéki tanács ren-
 deletére szabadlábba helyezték. A fiatal Barmat
 a bécsi kereskedelmi főiskolán tanul és kará-
 csonyi szünideje alatt érte a baleset, hogy ott-
 hon letartóztatták. A fogvatartás ideje alatt
 szabadlábban lévő hozzátartozóinak sikerült be-
 igazolniok, hogy semmi köze fivéreire üzleteihez.

Avivák!

Barissziák!

Pro Palesztina Ligák!

Vegyetek részt a Keren Kajemet Purim-
 akciójában, támogassátok a K. K. L. biz-
 tost ebben a munkában!

Purim Palesztináé

Slachmoneszerzt föld Érec Jiszraelnek!

Uj bank alakult Aradon. Aradról je-
 lentik: Ma délelőtt tartotta alakuló közgyülé-
 sét az aradi városházán az Aradmegyei Általá-
 nos Takarékpénztár R. T. (Banca Generala a
 Judetului Arad). Az alakuló közgyűlésen a
 pénzügyintézet megalakultnak jelentették ki és
 megválasztották az igazgatóságot és a felügyelő-
 bizottságot, míg az elnökiigazgató megválasztá-
 sát egyelőre elhalasztották. Az új bank alaptö-
 kéje hatmillió lej.

* **A cluj-kolozsvári Chevra-Kadischa**
 Szent-Egyetbe az új tagok felvétele megkezdődött
 és bezárólag folyó évi március 2-ikáig tart. Jelent-
 kezni lehet személyesen, vagy levél útján az irodá-
 ban Calea Regele Ferdinand 54. Telefon: 4—62.
 Ünnepléses tagavatas Ádár hó 7-ikén.

Lindenfeld Sándor

gabonabizományos, a temesvári Sváb Központi
 Bank R.-T. képviselője

ORADEA-MARE,

Strada Pictorial Grigorescu 6. — Telefon 12-04.

Sürgönyeim: LINDFELD.

Nagy

harisnyavásár

mélyen leszállított árakkal.

Kötött harisnya min- den színben	lei	25
Flohr-harisnya minden színben	lei	53
Muszlín harisnya divat- színben	lei	69
Cérna-muszlín minden színben	lei	98
Selyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT

FÖTÉR 18

Divatkorlayban és költőtarokban óriási választék!
 A legjobb harisnyák csak BLATT-nél kaphatók!

Ritka bevásárlási alkalom 20% árleszállítás

1797 uri divatcikkek: férfi ingek, nyakkendők, kalapok, zoknik, keztük seb.

PAPP GÁBOR-nál — CLUJ

P. Unirei 8. Timisoara Cetate

Biztosítsunk az
„ORIENT“
Általános Biztosító R.T.-nál

Kényelmes
tartós
munkát
készít

KOHÁNYI
kártyás
Sír. G. Baritia (Malom-u.) 12

Ha művészi kivitelű fa-, vas- vagy réz-

butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermeit, asztalosok furniárszükségeit legelőször itt szerzhetik be

Háboru

előtti jó időkre
emlékeztet,
hogy ma
már

részletfizetésre is vásárolhat az

Urania

férfi konfekció áruházban,

**Cluj,
Cal. Regele
Ferdinand No 34.**
(az Urania-mozgóval szemben.)

Oriási választék

kész férfi- és fiu-ruhákban.

Külön méretosztály!

Sirocco 166

**VELMA
SUCHARD**
CSOKOLÁDÉKÜLÖNLEGESSÉG

Most már csak a **„GEYLON“** kávéi a legjobbak! Tea és Kávébehozatali lera-
kat — (Óvár) Strada Matei **2.**

Tavaszi férfidivat-revü

Sirocco 166

vasárnap,
március
1-én az

URANIA

Uridivat áruházban,
Calea Regele Ferdinand No

34.

URANIA-
mozgóval
szemben.

Okvetlenül tekintse meg!

Tavaszi ruhák festése, tisztítása megkezdődött Czinknél, Cluj

KÖZGAZDASÁG

Kezdődik már az üzletbér-uzsora

A kormánynak okvetlenül átmeneti időt kell adnia

(Cluj-Kolozsvár, február 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A romániai kereskedőket és kisiparosokat érdeklő összes súlyos problémák között első helyen áll a Vadul Comercial ügye, helyesebben az új lakbérleti törvény azon részének módosítása, amely 1924 május hó 6-án életbelépteti az üzlet- és műhelyhelyiségek szabad forgalmát. Ezzel a kérdéssel már annyit foglalkoztak különböző fórumokon, hogy a kérdést nem kell újból ismertetnünk. Az egész ország kereskedelmi társadalmának különböző kongresszusokon tárgyalta a sérelmes intézkedést és elég gyakori időközökben a memorandumok és küldöttségek egész özönét menesztette az illetékes miniszterekhez, amelyben a Vadul Comercial törvénybeiktatását kérte. A miniszterek minden esetben kijelentették az ügyben interveniáló küldöttségnek, hogy a Vadul Comercialt parlament elé terjesztik, de ha ez nem történne meg a lakbérleti törvény vonatkozó részének életbelépéséig, meg fogják hosszabbítani a jelenlegi üzletbérszerződéseket.

Szívszorogva várták a kereskedők a miniszteri ígéret teljesítését — de amint azt már megszokhattuk — hiába. Addig kacérkodtak a Vadul Comercialal, amíg elérkezett az ötvenkilencedik perc és akkor Marzescu igazságügy-miniszter egyszerűen kijelenti, hogy a kérdés nem tartozik hozzá és a kereskedők baja nem az ő baja, törődjön azzal Tancred Constantin ipar és kereskedelmi miniszter.

Hiszen rendben is volna így a dolog, de Tancred Constantin miniszter viszont bejelenti, hogy ő bizony nem tudja kinek adjon igazat: — a kereskedőknek-e, vagy a háztulajdonosoknak. Miután pedig kétféle igazságot nem tud tenni, minisztertanács elé terjeszti a kérdést, döntse el az; legyen-e üzletbérszerződésmeghosszabbítás, vagy nem. Tagadhatatlanul kitűnő államférfiúi bölcsesség. Csakhogy igazán felesleges volt ezzel a kijelentéssel mostanáig várni, amikor már a bérlők körmére égett a

Ujabb kényszerregezés. Buziásról jelentik: Silberger Lipót buziási kereskedelmi cég kényszerregezési eljárás megindítását kérte maga ellen a törvényszéknél. A cég aktívája 35 ezer lej 105 ezer lej passzívával szemben. Hitelezőinek 30 százalékos kvótát ajánlott fel.

A nemzetközi adósságok kérdése. Bukarestből jelentik: A külügyminisztériumban fontos tanácskozás volt, amely egy bizottságot küldött ki a nemzetközi szerződések végrehajtási munkálatainak keresztülvételére. A bizottság a külügyminisztérium mellett fog működni és a nemzetközi adósságok kérdésével romániai viszonylatban fog foglalkozni. Ügykörébe felveszi továbbá a hadikártalanítások kérdését is, amely eddig több nemzetközi konferencián képezte megbeszélés tárgyát.

Terjeszkedik a csehszlovák vaskartell. Prágából jelentik: A csehszlovák vaskartell, amelyben a Witkowitzi Műveknek, a Bánya és Kohónak és a Prágai Vasiparnak van vezető szerepe, beható tárgyalásokat folytat a kartell kereteinek kibővítése érdekében. A jelentékenyebb vasművek közül a kartellkontingens megállapodás formájában az Alpesit vont be legutóbb a kartellbe, ugyancsak hasonló megállapodást létesített az erdélyi Resica-művekkel is. A kartell a Rimamurányival is komoly tárgyalásokat folytat intenzívebb együttműködésre vonatkozólag, azonban a tárgyalások minde-

gyertya és teljesen ki vannak szolgáltatva a háztulajdonosok kénye-kedvények.

Bizonyos, hogy a kereskedők maguk is elismerik a háztulajdonosok béremelési jogait, sőt azt is belátják, hogy fokozatosan vissza kell állítani az üzlethelyiség szabad forgalmát, de fokozatosan, nem pedig minden átmenet nélkül. Ahhoz pedig legalább három év kellene. Az első évben állítsa vissza a kormány az üzletbérek aranyparitását. A második évben tegye részben szabaddá az üzlethelyiségek forgalmát. Ugy értjük, előbb tegyék szabaddá azokat a helyiségeket, amelyeket a háború után béreltek ki és végül a harmadik évben az összes helyiségek legyenek szabadforgalom tárgya. Ezáltal meg volna az a nélkülözhetetlen átmenet, amely nélkül csak súlyos gazdasági megérkődöttség árán lehet szabaddá tenni az üzlethelyiségek forgalmát.

Hogy milyen egzisztenciába vágó következménye lesz a kormány elhamarkodott intézkedésének — ha csak idejében be nem látja helytelen politikáját — élénken illusztrálja az alábbi eset.

Az egyik kolozsvári régi és érdemes kereskedő cég jelenleg 30 ezer lej évi bért fizet üzlethelyisége után. A háztulajdonos a napokban bértárgyalást kezdett a kereskedővel, amelynek során a jelenlegi bért négyszeresére, vagyis 120 ezer lejre akarta felemelni, de ezenkívül lelépés vagy kártalanítás címen további 200 ezer lejt követelt.

A mai súlyos gazdasági viszonyok között kevés olyan kereskedő van, aki ilyen tekintélyes összeget ki tudna fizetni házbér címén. Ez a túlzott követelés pedig nem elszigetelt jelenség, mert a legtöbb háziur teljesíthetetlen követeléseket támaszt. Ezek után könnyű elképzelni, hogy milyen következménye lesz annak, ha nem hosszabbítja meg a kormány az üzlethelyiségek szabad forgalmának életbeléptetését, ideig nem nyertek végleg befejezést. A csehszlovák vaskartell az irányban is erősen dolgozik, hogy a vasipari termelés koncentrációjának, amennyire lehet, érvényt szerezzen. A kartelpolitika e téren főleg arra irányul, hogy a kisebb és kevésbé rentabilis vasműveket beolvassa a nagyobb üzemekbe. Ennek az akciónak már meg is van az eredménye, amennyiben például a freistadti acél- és vasművek a Mannesmann-cső művekbe, a lipschitz vasművek a Prágai Vasiparba, a hradeki vasüzem a Skoda-művekbe olvad be. Szakkörök megállapítása szerint e koncentráció folytán a csehszlovák vaskartell termelésének háromnegyed részét a Mannesmann-cső, a Prágai Vasipar és a Skoda-művek produkálják.

Megmozdul az ország kereskedőtársadalmának. Azok a kedvezőtlen hírek, amelyek arról számolnak be, hogy a kormány életbe akarja léptetni az üzletbérletek szabad forgalmát, megmozdulásra készíti az ország kereskedőtársadalmát. Így az összes erdélyi és bánáti városokban is nagy előkészületeket tesznek a különböző kereskedelmi testületek, hogy kongresszus keretében tiltakozzanak az újabb jogsérelm ellen. A kolozsvári Sfatul Negusztorese szerdán este választmányi ülést tart, amelyen meg fogják állapítani az összehívandó kongresszus időpontját. A vezetőség egyébként ma táviratot menesztett a bukaresti központhoz, melyben kéri, hogy a központ elnöke, Jean Luka

Niculescu sze-
képviselőháza-
nizsterrel, hog-
szabaddátétele-
ban renditené-
delmet.

A mai na-
Az árfolyamok
346—348, ma-
rona 6-05—6-0
frank 39-20—3
font 972—975,

Valu-
Bukarest.
—, London
837-00, Zürich
Bukarest.
48-00, leva 138
francia frank 1
840, drachma 3
lengyel marka
korona 27-75,
Zürich. N
124-00, Amszt
520-62—520-5
2680-00—2680
Prága 1542-50
Belgrád 833-7
255-00, Varsó 1
Párisi tőz-
373-50.

Ma már mind-
talos bajnok-
érdekes r

Kolozsvár
vételével valam-
mértékűségét. A
vendégszerepe-
nül marad és
sén, hogy a j
vehesse a küz-
csapat reorgan-
mert hír szeri-
játékosok siker-
között van N
egykor híres
gram javarés-
ahol a Haggil
a KKASE-vel
pán a Victoria
Ami az eshe-
zelme szinte l
kétségtelemnek
CFR mérkőzé-
szokottabb, ne-
get, mint a z
lepne meg sen
erősen meghat-
tagja átérzi fe-
ha jobbat nem
Nagyvára-
nokság. Enne-
lesznek: Egye-
Törekvés.
Temesvár
pid—Politech
CFR—Zsomb
Aradon is

Budapest
ját játszik m
közül a zsidó
VAC. Ezenki-
nek: FTC—D
III. kerület—
Bécsben
zajlik le. A
Amatőr—Rap
Rudolfshügel,
van.

Belgium
mérkőzött meg
ballesapata m
delem után Be-
patot 6:0-ra

Nirdess

Niculescu szenátor interpelláljon erélyesen a képviselőházban és közölje a kereskedelmi miniszterrel, hogy az üzlethelyiségek forgalmának szabaddátétele a mai viszonyok között alapjában renditené meg az egész romániai kereskedelmet.

A mai valutapiac

A mai napon tovább lanyhult a devizapiac. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 346-348, magyar korona 352-355, cseh korona 6:05-6:08, francia frank 10:50-10:55, svájci frank 39:20-39:30, dollár 204:00-205:00, angol font 972-975, olasz lira 8:35-8:40.

Valutapiac február 28-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1062:00, Berlin —, London £79:00, Newyork 205:50, Róma 837:00, Zürich 39:75, Bécs 29:15, Prága 608.
Bukarest. Valuták: Napoleon 750:00, márka 48:00, leva 135, török lira 107, font sterling 965, francia frank 10:70, svájci frank 38:50, olasz lira 840, drachma 340:00, dinár 325:00, dollár 201:50, lengyel márka 38:00, osztrák korona 28:75, magyar korona 27:75, cseh korona 585.
Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 123:88—124:00, Amsterdam 208:75—208:25, Newyork 520:62—520:50, London 2477:00—2478:00, Páris 2680:00—2680:00, Milánó 2115:00—2105:00, Prága 1542:50—1545:00, Budapest 72:00—72:00, Belgrád 833:75—835:00, Bukarest 253:75—255:00, Varsó 100:25—100:25, Bécs 73:45—73:45.
Párisi tőzsde: Bukarest 940:00 Zürich 373:50.

SPORT

A mai sportprogram

Ma már mindenütt Erdélyben megindul a hivatalos bajnoki szezon és ennek keretében érdekes program kerül lebonyolításra

Kolozsváron a KAC és Universitatea kivételével valamennyi csapat lejátssza kisorsolt mérkőzését. Az egyetemi csapat Bukarestben vendégszerepel a Tricolor ellen. A KAC tényleg marad és fáradozik csapatának felrészítésén, hogy a jövő héten annál sikeresebben felvehesse a küzdelmet a KMTE-vel szemben. A csapat reorganizálása ugyilátszik sikerülni is fog, mert hír szerint az utóbbi napokban több új játékos sikerült akquirálnia. Az új akvizíciók között van Nuridzsán, a marosvásárhelyi MTK egykor híres szélsőjátékosa. A kolozsvári program javarésze a nagypályán kerül eldöntésre, ahol a Haggibbor a CFR-rel és az Akadémia a KKASE-vel játszik. A vasutas pályán csupán a Victoria—KMTE meccs kerül lejátsszásra. Ami az eshetőségeket illeti, a Victoria győzelme szinte bizonyos. A KKASE győzelme is kétségtelennek látszik, egyedül a Haggibbor—CFR mérkőzés nyílt. A CFR csapata összehasonlíthatatlanul erősebb, mint a zsidó csapat és ezért ha győz nem lepne meg senkit. Hisszük azonban, hogy az erősen meg handicapelt Haggibbor minden egyes tagja átérzi feladata fontosságát és sikerülni fog ha jobbat nem is, legalább döntetlent elérniök.

Nagyváradon szintén ma kezdődik a bajnokság. Ennek keretében a következő meccsek lesznek: *Egyetértés—Sámson, NAC—Szatmári Törekvés.*

Temesvár programja: *Kinizsi—TMTE, Rapid—Politechnikum, TAC—Kadima és Sparta—CFR—Zsombolyai SE.*

Aradon is bajnoki mérkőzések lesznek.

Külföld

Budapesten a bajnokság második fordulóját játsszák ma. Legérdekesebb a mérkőzések közül a zsidó csapatok találkozása, az MTK—VAC. Ezenkívül a következő mérkőzések lesznek: *FTC—NSC, KAC—UTE, BTC—Vasas, III. kerület—Törekvés, Zugló—BEAC.*

Bécsben ugyancsak az első bajnoki forduló zajlik le. A következő csapatok találkoznak: *Amatör—Rapid, WAC—Simmering, Hakoah—Rudolfshügel, Vienna—Admira, Wacker—Slovan.*

Belgium legyőzte Hollandiát. Brüsszelben mérkőzött meg tegnap a két ország válogatott futbalcsapata mintegy 20.000 néző előtt. Szép küzdelem után Belgium legyőzte a román olimpiai csapatot 6:0-ra verő hollandokat.

Írdessen az Uj Keletben!

Prima Fabrica de Marfă de Hârtie din Dej

Vevőim kívánságára elhatároztam, hogy papíráruhámban

husvéti papírzsákokot

כאפייער זאקקע של פסח

készítetek. Rendelések

március hó 15-ig elfogadtatnak.

Érjük mindenütt **Pierre önborotválókést** a felülmulthatatlan Valóságos gyönyörűség. Svéd acélszettel keverve.

Darabja 8 lej. Központ: Bukaresti Str. Doici 1. Rudolf Mosse No 1

GALVANI

A LEGJOBB ELEI

Hatásos szerek. Nem mulasztathatjuk el a tisztelt hölgyvilágnak ajánlani a **Dr. BIRÓ-féle** (törvényesen védett) **Havas Gyopár Crémet** és a hozzá tartozó ppereszerket. Ezek mostanában a legjobb és leghasznosabb szepítőszerkek. Olvasó hölgyeink közül is többen kipróbáltak és véleményük az, hogy e krém szepítő, májolt és egyáltalán mindenféle bőrkütfétek ellen felülmulthatatlan. Ismervén a dolgok zűszágát, teljes meggyőződéssel ajánljuk, mert ezáltal szivesseget akarunk teani hölgyeinknek. **Dr. Biró-féle Havasi Gyopár krém nagy tégely 25 lej szappan .. 22 lej puder 20 lej mosdóvíz .. 25 lej**

Főraktár: dr. Biró gyógyszerár, Cluj. Valamint minden gyógyszerárban és drogeriában kapható. Lloyd 3867

Purimi mulatságra legalkalmasabb egyfelvonásos

Orrlik és Hebbegő

Megrendelhető az Uj Kelet könyvsztályánál

Ára 60 lej.

Angliából

a tavaszi és nyári divat legszebb anyagai megérkeztek.

Kabát- és kosztümszövetek, kabátselymek, fantasie marroquinek izléses választékban. Modell darabok.

Cégünk kizárólagos ujdonságai!

Grünwald és Steiner női divatkülönlegességek áruháza, Cluj, Piata Unirii No 12.

Kívánatra mintákat vidékre azonnal küldünk.

SZABÓ JENŐ

divatkülönlegességek

áruházába

Cluj

Cal. Regele Ferdinand 5

a legújabb angol és francia

divatkülönlegességek

kabát- és costümkelmek, costüm- és ruhaselymek, mintás marroccainek a legnagyobb választékban

raktárra érkeztek

4-79 Telefon

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Szeretni

Paul Gergely drámája. Fordította Szini Gyula. Bemutató a kolozsvári Magyar Színházban

A halk szavak és befelé fojtott lelki feszültségek és robbanások drámája ez. Tulajdonképpen nem is dráma, a szónak megszokott, színpadtechnikai értelmében. Semmi kézzelfogható cselekmény nincs benne és az egész darab, legalább is kifelé nem egyéb, mint három embernek, három felvonáson keresztül huzódó párbeszéde. A férj, a feleség és az idegen, az új férfi. De ezek a párbeszéd-ek lelki rajzokat állítanak a néző szeme elé és ezek a lelki rajzok elég súlyosak ahhoz, hogy az igazság erejével hassanak, de elég könnyűek ahhoz, hogy mindenki megértse őket. Ez a titka annak, hogy a tegnapi előadásnak, a dráma minden színpadtechnikai fogatékossága mellett is, mély hatása volt. Az első felvonást még kissé idegenkedve hallgatta a nézőtér, a második felvonás már belényilalt az érzékeny szívekbe és a harmadik felvonás utolsó jelenetében, ott, ahol a polgári erény és erkölcs véglegesen diadalmaskodik a füledt test és lélek lázadásán, az emberek megkönnyülten és boldogan sóhajtottak fel: Milyen szép és milyen igaz!

A férj és feleség tíz év óta élnek boldog házasságban. A boldogságuk olyan tökéletes, hogy az már szinte elviselhetetlen. Legalább is az asszony részére. És ki tudja, hány kolozsvári asszony vélt a saját sorsára ismerni mindjárt ebben az expozícióban. A férj lenyűgözően intelligens, csupa jószág és halkszavú erő. Ki tudja, hány kolozsvári férj ismert azonnal magára ebben a színpadi férjben. Aztán jön az idegenből jött férfi. Csupa erő, csupa diadal: Übermensch! Ugyan nem tudjuk, hogy igaz-e, mert tenni nem tesz semmit és amit mond, az nem haladja meg az átlagudvarló banálitásait, de az író azt állítja róla, hogy Übermensch és a nézőnek, ha tetszik, ha nem tetszik, el kell hinni ezt. És megkezdődik az asszony vergődése. Finom lélektani megfigyelések szavakba öntve és a néző, — dehogyan a hallgató közönség fülébe duruzsolva. Olyan volt, mint egy értelmes, szép lélektani felolvasás. És Poór Lili ragyogó volt.

A befelé vívódó asszonylélek minden fojtott rázkódása benne muzsikált a hangjában. Halk volt és egyszerű, mint maga az igazság. Szép volt a megjelenésében és az érett asszonyi szépségének egyszerű keretét tudott adni ragyogó ruháival. Érdemes megemlíteni, ezek a ruhák dr. Knöpfelné Grünstein Helén szalonjából kerültek ki. Táray, a férj szerepében ugyanaz volt, mint Poór Lili a feleség szerepében. Nyugodt halk szavakkal, szinte minden taglejtés nélkül való beszédével hallatlan nagy erőt tudott megérzékíteni. Szinte csodálkozva néztük, hogy milyen nagy erő tud lenni a nyugalomban. A harmadik szereplő, a hódító férfi Kemény László volt. Nem az ő hibája, hogy nem tudott hódító lenni. Említettük már, hogy az ő szerepe abszolút-passzív és semmitmondó. Az előadás nagyon szép volt, a darab kolozsvári bemutatója nagy siker jegyében folyt le. (g. j.)

Magyar Színház heti műsora

Vasárnap d. e. fél 11-kor János Vitéz (Gyermekelőadás, olcsó helyárrakkal, elővételi díj nélkül, sorozat 88)

Vasárnap d. u. fél 4-kor Nótás kapitány (17. édszer, rendezési helyárrakkal, elővételi díj nélkül, sorozat 89)

Vasárnap este 8-kor: Királytigri (Táray Farené vendégszínházával, premié-helyárrakkal napibérlet 79 szám A, sorozat 90)

Hétfő: Ellsner Fanni (Operette-ujdonság, először, Ligeti József balettnövendékeinek táncával. Premié-helyárrakkal. Premié-bérlet 42 sz. sorozatszám 91)

Kedd: Ellsner Fanni (2-odszor, Ligeti balettnövendékeinek táncával. Premié-helyárrakkal. Napi bérlet 80 sz. B, sorozat 92)

Szerda: Ellsner Fanni (3. adszor. Ligeti balettnövendékeinek táncával. Premié-helyárrakkal. Napi bérlet 81 szám A, sorozat 93)

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Vasárnap március 1. Szenzációs premier **Maciste király.** Pompás modern szalondrámá, 7 felvonásban, képrázatos rendezéssel és pazar fényűzéssel. Főszerepben a fenomenális atléta: Maciste.

Hétfő, március 2. Rendkívüli műsor. A kísérlet. Szenzációs, szentimentális dráma 6 felvonásban, Gerhardt Hauptmann műve után. Főszerepben Lia de Putti és Alfred Abel.

Uránia-mozgó. Vasárnap, március 1. Cirkusz szenzáció. **Farini cirkusz.** Szenzációs cirkuszdráma, 6 felvonásban. Főszerepben a szép orosz művésznő Helena Markovska.

Hétfő, március 2. Szenzációs műsor. **Elhibázott élet.** Szenzációs igalmis dráma 6 felvonásban. Főszerepben Anita Barber.

Apollo-mozgó. Vasárnap, március 1. Szenzációs premier az Apollóban **Az égő akrobatanő.** Szenzációs bűnügyi cirkuszdráma 7 felvonásban, a művészek életéből. Főszerepben Lea Parry.

Hétfő, március 2. Premier **Afrikai utazás.** Szenzációs vadállatfilm 6 felvonásban. Óriási szenzáció. Idegtesztítő küzdelmek.

Hölgyeim! Tavaszi ujdonságok és selyem kalapok érkeztek óriási választékban az

kalapüzletbe, Cluj, Wesselényi-u. 8. (Gólya-áruházal szemben). Feltűnő olcsó árak. Átalakításokat modellek után vállalunk.

Uj! Megnyit a Uj!

Gentleman

áruház

Kész férfiruhák, felöltők. Nagy választék angol és francia szövetekben. Saját szabóságunk méret után készíti a legújabb divatu öltönyöket és felöltöket. Férfi fehérneműk méret után! Férfi divatcikk-ujdonságok! Olcsó, szabott árak.

Gal. Reg. Ferdinand (Szép-utca sarok) Renner palotával szemben. L. 3247

Kissling-csillár!

Román csillár- és bronzárugyár, Timisoara.

Mindenütt kaphatók Rador

Ursus Extra világos és Hercules dupla maláta barna

Kolozsvár sörkülönlegességek

Ursus -- Czell söröző Kolozsvár

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomda Cluj, Strada Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.

APRÓHIRDETÉSEK

Konstantinápoly. Jól vagyunk. Címet kérünk, hová írjunk.

Élelmiszerüzlet kezelésében jártas, kaucióval bíró jobbrendű izraelita elárulástól keres "Auro-ra" láptá is, Str. Saluti. 8653

Utlevéllel rendelkező megbízható intell gens ember elvállal olyan állást vagy megbízást, mely Eurpa bármely államába való utazást igényli. Cím a hirdetésben.

500 „Udinei Irat“ vendék jól megfizetem. Telefon 1106.

HUNWALD

Úvegcsiszoló és tükör-nyír. Táblatveg rakár és tvegezési vállalat. Hibás tükörk újrafoncsorozása 100.

Engros üzletnek alkalmas helyiség berendezéssel együtt kiadó. Felvilágosítást ad ORIENT nagykereskedés, Korniss-utca. Telefon 43.

Hölgyek

színdarabok, tambourin, maszkok, kizárólag előrendű anyag s készítője, L'Oréal-Henné minden színben kapott. Megrendelést vitelre is eszközölk. Vágtott haját kicsinyben és nagyban veszek. — **Gyula Cluj** Str. Memorandului 10

Zsidó fiatalember lakást kap Egyetem-u. 5. a. 3.

Jó karban levő, látható írógépet eladó. Cím a hirdetésben.

Butorozott szobát keresek angol nyelvtanítás ellenében. Strada Regala (Majális-u.) 13.

Eau de Cologne

No 4711

Kapható minden szakbavágó üzletben.

Citrom 300, 330-as

Narancs 80, 100

Szilva 80, 100

LÉB Fivéreknel, Cluj. — Telefon 471.

Lebovics Béla szalámigyára

Cluj, Malom-utca 8. Viszonteladók nagy ár kedvezmény. Árjegyzék és checscher kivanatr ingyen. Rador No 2422

בייא דער מאראשלוואשער אויט' ארטה. איר געמיינדע 'תלמוד-תורה' שולע איזט ר"ח איר הבע"לם דיא שטעללע איינעם מיכטיגען מלמד צו בעזעמען. געהאלט 3000 לעי פרא מאנאטה אונד נאטוראל וואהונג.

רעפלקטאנטען י"ש דיא חומש רש"י נ"ך אונד גמרא מיט אנפאנגער מיכטיג אונטערריכטען קאנגען מאגען איהרע געזוכע מיט דאסען איהרע ביזהעריגען ווירקונג. פאמיליענשטאנד אונד אלטער עדיקסטענס אונטערגעפערטען איינענען. נוד בערושענען ווערען דיא רייזעשפענען פארגעמעט. לודאשולדע-מורעש. ר"ח אדר תרפ"ה לפ"ק.

Fiényes Lipót, präsidentschulár Ludaşul de Mureş 8636.

Szerkesztőség k...
hivata
Cluj-Ko 3181
L. Pop.
Telefon
és kis
Zs. N
L. Disztör
kézi
szerkesztés
zendők. Kéziratok
adunk vissza.

1925 március 3

Az ázsiai

Már évtizedek óta a sárga veszedelem sötét számokkal emelkednek az a lehetősé indul Keleten a egyetlen erőfeszítését. Ezt a veszedé szörnyű kataklizma egyik s talán Szovjetorszag tikai és kulturális sárgának nevezett tak és egyetemes tak át. Ma már hatalmas, népeknek menek végben képen mindig az speciális, a mai mentalitást termelési koncepció az európai nagy konspirálnak.

Ha igaz, hogy tényleg létrejött egy — melynek legfőbb — úgy ez a szerződés Ázsia, az ázsiai népek készítenek előre csak defenzív valójában offenzív Ez a szerződés nak, hogy bár Japánai nagy hatalmak szekerét tolja, — nentális nagy hatalm tör. Mert a japán legfőbb érdekeit és az indiai nemzeti propagandával — nyét kihuzni Angtal Kina is szabad propagandának, m — csak egyik lán ázsiai mozgalomnak vágyik a bolsevist gerit hatalmára Árségében szivesen ja a britt világhatalo tani. Ebből a szerződés hihetle mértékben érthető

A japán-orosz hátt európai ügyé mas arra, hogy m tétett köntösen m söt hogy kemény nak is. Ma még n hogy a szerződés tényleg tartalmazza a nyugtalanság, m hirrel kapcsolatba nem vakláráról v

Ha igaz a kontinentalis politika van arra, hogy rev kontinentalis politika, mely az európai népek ves kodását idézte fel nacionalista izgatás

Európa ma táv dasági egységtől, m ország a kontinent kesznek és örlik e kis népek problém

Ezzel az energ gens politikával sz sebb konturokban maga utjait szövet dák utján kereső